

การวิจัยสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง
 เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ

Exploring the Knowledge Landscape in Developing the Betong Model to Support
 the Establishment of the Research and Service Innovation Education Center

มนัส สุทธิการ^{1*} ณัฐธารวี พงศ์ระพันธ์¹ วราวุฒิ วรานันตกุล² สันต์ชัย ยุติกา³ มุบตี อุเด็น⁴และสุนิสา โส๊ะอุ⁵
 Manus Suttikan^{1*} Nattharawee Phongkrapan¹ Warawut Waranantakul² Sunchai Yutika³
 Mubdee Uden⁴ and Sunisa So-u⁵

¹หลักสูตรการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่ คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

²หลักสูตรการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว คณะวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

³หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยฟาฏอนี อำเภอเขาตูม จังหวัดปัตตานี 94160

⁴หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

⁵หลักสูตรครุศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาภาษาอังกฤษ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา อำเภอเมือง จังหวัดยะลา 95000

¹Modern Trade Business Management, Faculty of Management Science, Yala Rajabhat University, Muang, Yala 95000

²Tourism Business Management, Faculty of Management Science, Yala Rajabhat University, Muang, Yala 95000

³Master of Political Science Program, Faculty of Liberal arts and social sciences, Fatoni University, Yarang, Pattani 94160

⁴Bachelor of Public Administration, Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University, Muang, Yala 95000

⁵English Education Program, Faculty of Humanities and Social Sciences, Yala Rajabhat University, Muang, Yala 95000

*Corresponding author, e-mail: manus.s@yru.ac.th

(Received: Jan 29, 2022; Revised: Sep 7, 2022; Accepted: Sep 14, 2022)

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นวิจัยเชิงสังเคราะห์ที่ถูกนำมาเรียบเรียงแบบเชิงพรรณนาวิเคราะห์ วัตถุประสงค์ของงานวิจัยประกอบด้วย 1) เพื่อรวบรวมและจัดระบบองค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง โดยการสังเคราะห์งานวิจัยและผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) 2) นำเสนอผลการวิจัยเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การศึกษาวิจัยและนวัตกรรมบริการ เมืองต้นแบบอำเภอเบตง สามารถสรุปผลการสังเคราะห์เป็นภาคส่วนต่าง ๆ ได้ดังนี้ งานวิจัยนี้มีประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ซึ่งสืบค้นได้จำนวน 11 เรื่อง มีองค์ความรู้หลักอยู่ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการท่องเที่ยว ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ด้านธุรกิจการค้า ด้านปัญหาเสพติด และด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการ เมืองต้นแบบอำเภอเบตง ควรศึกษาเพิ่มเติมในประเด็นดังต่อไปนี้ 1) ประเด็นศูนย์บริการองค์ความรู้แบบบูรณาการที่มีความหลากหลาย 2) ประเด็นช่องว่างองค์ความรู้ ประกอบด้วยองค์ความรู้ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวโดยให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เป็นต้นตำหรับของพื้นที่ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาการเกษตรและสมุนไพรท้องถิ่นเชิงพาณิชย์ และ เป็นศูนย์บริหารจัดการชุมชนแบบครบวงจร ทั้งด้านเงินทุน คน และทรัพยากรแวดล้อม

คำสำคัญ : สามเหลี่ยมเศรษฐกิจชายแดนใต้ อำเภอเบตง ภูมิความรู้ โมเดลการพัฒนาเมือง ศูนย์การศึกษา

Abstract

This descriptive research aims to collect and systematize the knowledge for development in the Betong Model City by synthesizing research and the results of the development projects in the area from 2016 to 2020. The other objective is proposed research results to support the establishment of the research and service innovation education center of the Betong Model City. The synthesis results can be summarized into various sectors as follows. This research concerns the area of Betong District. Five essential knowledge topics are tourism, product development, trading business, drug problem, and environment management. The research and service innovation education center for stability, prosperity,

and sustainability should function as follows; 1) Diversity of integrated knowledge service centers and 2) Knowledge gaps consisted of: knowledge of service industry development and tourism in relation to tourist attractions in the area, Knowledge of product development, especially original products in the area, Knowledge of agricultural development and local commercial herbs, and to be a comprehensive community management center in terms of funding, people, and environmental resources.

Keywords: Southern Border Economic Triangle, Betong district, Knowledge landscape, City development model, Educational Center

บทนำ

ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ตุลาคม 2559 มีความเห็นชอบหลักการโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (ปี 2560 – 2563) ตามที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเสนอ ซึ่งมีสาระสำคัญคือ สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ได้ร่วมกับศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศอ.บต.) จัดทำโครงการเมืองต้นแบบฯ โดยที่ประชุม สำนักงานคณะกรรมการขับเคลื่อนการแก้ไขปัญหาจังหวัดชายแดนภาคใต้ ส่วนหน้า (คปต.) มีมติเห็นชอบในโครงการฯ โดยการพัฒนาภายใต้กรอบแนวคิดเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” โดยพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ 3 อำเภอ ได้แก่ อำเภอหนองจิก จังหวัดปัตตานี อำเภอสุไหงโก-ลก จังหวัดนราธิวาส และอำเภอเบตง จังหวัดยะลา ให้เป็นเมืองต้นแบบที่มีการพัฒนาในลักษณะพื้นที่พัฒนาพิเศษเฉพาะ (Isranews Agency, 2016)

ภาพที่ 1 แผนที่ความเชื่อมโยงเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (Southernreports, 2019)

การศึกษาครั้งนี้ นำแนวคิดทฤษฎีด้านการจัดการความรู้เมืองต้นแบบเป็นกรอบในการสังเคราะห์องค์ความรู้จากงานวิจัย ซึ่งเป็นการรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ในชุมชน ที่กระจัดกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสารมาพัฒนาให้เป็นระบบ เพื่อให้ทุกคนปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ อันจะส่งผลให้ชุมชนมีความสามารถในเชิงแข่งขันสูงสุด โดยความรู้มี 2 ประเภท คือ 1) ความรู้ที่ฝังอยู่ในคน (Tacit knowledge) 2) ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีการต่าง ๆ (Girum, 2018) ซึ่งก่อเกิดองค์ความรู้เพื่อสร้างประโยชน์ต่อเมืองต้นแบบในอนาคต สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การศึกษาวิจัยและนวัตกรรมบริการฯ จะใช้กรอบแนวคิดของ Natakankitkul *et al.* (2010) ซึ่งได้สรุปประเด็นสำคัญเกี่ยวกับการจัดตั้งศูนย์ฯ ในด้านการบริหารงานวิจัยที่เน้นรูปแบบเครือข่ายเป็นหลัก โดยเฉพาะความร่วมมืองานวิจัยกับทุกภาคส่วน และส่งเสริมสนับสนุนการทำวิจัยทุกสาขาวิชา

ที่ตอบสนองกับพื้นที่ ด้านทรัพยากรบุคคล โดยสร้างและพัฒนาบุคลากรวิจัยในพื้นที่ทั้งที่มีตำแหน่งอาจารย์และตำแหน่งนักวิจัย ด้านงบประมาณ ใช้ระบบที่เอื้ออำนวยและให้ความสะดวกต่อการทำวิจัย ด้านคุณภาพงานวิจัย เน้นคุณภาพงานวิจัยเป็นหัวใจสำคัญของการบริหารงานวิจัย ด้านความเชื่อมโยงของระบบวิจัย โดยจัดตั้งหน่วยงานหรือผู้ประสานงานจากแต่ละจังหวัด ด้านการพิจารณาจัดสรรทุนวิจัย ซึ่งทางศูนย์ฯ ทำหน้าที่เป็นฝ่ายคัดกรองข้อเสนอโครงการในเบื้องต้น จากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาที่เกี่ยวข้อง ก่อนส่งไปยังสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช) ส่วนกลางเพื่อพิจารณาอนุมัติ งบประมาณต่อไป

จากงานวิจัยและการดำเนินโครงการพัฒนาในพื้นที่อำเภอเบตงที่ผ่านมา ทำให้ปรากฏองค์ความรู้จำนวนหนึ่งซึ่งสามารถต่อยอดเป็นแนวคิดการพัฒนาเมืองเบตงแบบบูรณาการ เนื่องจากการดำเนินการที่ผ่านมา มีหลายหน่วยงานร่วมกันดำเนินงาน องค์ความรู้ที่ได้มาจึงกระจุกกระจาย ยังไม่สมบูรณ์และขาดความครบถ้วนในอีกหลายด้าน ดังนั้นการวิจัยเพื่อสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้จึงช่วยให้เห็นภาพรวมขององค์ความรู้เกี่ยวกับพื้นที่ และสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การศึกษาวิจัยและนวัตกรรมบริการ เมืองต้นแบบอำเภอเบตง

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

- 1) เพื่อรวบรวมและจัดระบบองค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง
- 2) นำเสนอผลการวิจัยเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การศึกษาวิจัยและนวัตกรรมบริการเมืองต้นแบบอำเภอเบตง

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงการสังเคราะห์งานวิจัย (Research review) โดยมีหน่วยวิเคราะห์ (Unit of analysis) คือ รายงานการวิจัย วิทยานิพนธ์ และวารสารต่างๆ เกี่ยวกับอำเภอเบตงในมิติต่าง ๆ ซึ่งได้รับทุนจากภาครัฐ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่ 1 ประชากรที่ใช้ในการศึกษามาจากการรวบรวมรายงานวิจัย และวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ เกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตงในมิติต่าง ๆ ที่ได้รับทุนจากหน่วยงานที่ดำเนินการด้านการวิจัยในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) ซึ่งสอดคล้องกับหลักการโครงการเมืองต้นแบบตามมติคณะรัฐมนตรีที่เห็นชอบในปี พ.ศ. 2559 สำหรับอำเภอเบตง ได้มีหลายภาคส่วนทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่เกี่ยวข้องในมิติต่าง ๆ ที่สำคัญของพื้นที่ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานโครงการตามเป้าหมายเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 2 เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยใช้เกณฑ์การคัดเลือกจากงานวิจัยที่มีกระบวนการที่น่าเชื่อถือผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ รวมจำนวน 11 เรื่อง และได้รับทุน จาก 3 แหล่งทุน ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) ซึ่งสามารถสืบค้นรายงานฉบับสมบูรณ์ได้จากฐานข้อมูลการวิจัยของ วช. ฐานข้อมูล e-Library ของ สกสว. และฐานข้อมูล ThaiLIS ของ สกอ. โดยมีเกณฑ์การประเมินการคัดเลือกและคัดออกงานวิจัย (Sitawan, 2011) ในประเด็น ความชัดเจนในปัญหาวิจัย สมมติฐาน ข้อตกลง ความจำกัดของการวิจัย ความไม่สมบูรณ์ของการวิจัย คำจำกัดความที่ใช้ในรายงานถูกระบุอย่างชัดเจน ความถูกต้อง การออกแบบการวิจัยและมีการบรรยายรายละเอียดครบถ้วน ประชากร กลุ่มตัวอย่าง และการสุ่มตัวอย่าง เครื่องมือวิจัยต้องมีความเที่ยงตรง เทคนิคการรวบรวมข้อมูลเหมาะสมกับงานวิจัย เทคนิคการวิเคราะห์ข้อมูลตรงตามกระบวนการ ข้อมูลตัวแปร และวัตถุประสงค์การวิจัย การเสนอผลวิจัยครบถ้วน ไม่ลำเอียง และถูกต้อง การสรุปผลวิจัยชัดเจน ถูกต้อง ครบถ้วน และอ่านง่าย และเกณฑ์กระบวนการสังเคราะห์ในการแยกประเด็น มีแนวทางการดำเนินงาน ดังนี้ 1) ศึกษาและวิเคราะห์งานวิจัย 2) จัดหมวดหมู่ของงานวิจัยตามเป้าหมาย 3) วิเคราะห์เนื้อหาในรายงานวิจัย โดยการจัดวางสาระของเนื้อหาประเด็นเดียวกันไว้ในหมวดหมู่เดียวกัน 4) การนำเสนอข้อมูลผลการสังเคราะห์เชิงคุณภาพควรใช้วิธีการนำเสนอแบบบรรยาย (Gilson, 2014)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่ 3 สร้างแบบบันทึกคุณลักษณะงานวิจัยเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 ด้านสาระของการวิจัย (Substantive) ตอนที่ 2 ด้านผลการวิจัย (Research result)

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่ 4 หาคุณภาพเครื่องมือในการเก็บรวบรวม ซึ่งได้มาจากการทบทวนงานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่เบตงในทุกด้านที่มีการทำวิจัย โดยแบบบันทึกได้ผ่านการพิจารณาจากผู้เชี่ยวชาญหลากหลายสาขาวิชา ประกอบด้วย หลักสูตรการจัดการธุรกิจการค้าสมัยใหม่ หลักสูตรการท่องเที่ยว หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์ หลักสูตรรัฐศาสตร์ (การปกครองและกฎหมายมหาชน) และหลักสูตรภาษาอังกฤษ โดยผลที่ได้จะนำไปสู่การสังเคราะห์งานวิจัยต่อไป

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่ 5 การสังเคราะห์งานวิจัย และผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาในพื้นที่ ใช้วิธีการ

วิเคราะห์เนื้อหา ซึ่ง Cooper (2007) กล่าวว่า การสังเคราะห์งานวิจัยมีการดำเนินการจากการกำหนดปัญหาเพื่อรวบรวมคำถามการวิจัยโดยหาหลักฐานเชิงประจักษ์ที่ตรงกับสมมติฐานของการสังเคราะห์งานวิจัย
ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยที่ 6 สรุปผลการสังเคราะห์ตามวัตถุประสงค์และประเด็นองค์ความรู้ตามกรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

การนำเสนอผลการศึกษานี้แบ่งออกเป็น 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาพรวมของภูมิทัศน์องค์ความรู้และองค์ความรู้ด้านการพัฒนาพื้นที่ ตอนที่ 2 นำเสนอผลการวิจัยเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การศึกษาวิจัยและนวัตกรรมบริการ เมืองต้นแบบอำเภอเบตง

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาภาพรวมของภูมิทัศน์องค์ความรู้จากโครงการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่อำเภอเบตง และองค์ความรู้การพัฒนาเมืองต้นแบบเบตงเพื่อความยั่งยืน

1. โครงการพัฒนาในพื้นที่ จังหวัดยะลาในฐานะเจ้าของพื้นที่พัฒนา “อำเภอเบตงเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน” ได้ดำเนินการขอรับงบประมาณจากโครงการสร้างความเข้มแข็งและเศรษฐกิจ ซึ่งมีโครงสร้างพื้นฐาน ดังนี้

- 1) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ โดยดำเนินการสร้างจุดชมวิวยะลา (SKY walk)
- 2) โครงการพัฒนาด่านจังหวัดชายแดนใต้ ดำเนินการติดตั้งเครื่องกำเนิดไฟฟ้าสำรอง
- 3) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและวัฒนธรรม ปรับปรุงภูมิทัศน์และที่พักริมทางเบตง
- 4) โครงการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวหลักเขต 54 A หมู่ที่ 1 ตำบลธารน้ำทิพย์ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา
- 5) โครงการพัฒนาวัตถุดิบเพื่ออาหารฮาลาลเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”
- 6) โครงการมหรหกรรมการท่องเที่ยว ศิลปวัฒนธรรม ผลิตภัณฑ์และอาหารเบตง

ผลการศึกษาพบว่า โครงการพัฒนาในพื้นที่ทั้ง 6 โครงการ มีความสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจเมืองเบตงอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

2. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่อำเภอเบตง การวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสภาพและแนวโน้มขององค์ความรู้จากงานวิจัยประเด็นเกี่ยวกับอำเภอเบตง ผู้วิจัยใช้เกณฑ์การคัดเลือกงานวิจัยที่มีกระบวนการที่นำเชื่อถือผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิของแต่ละแหล่งทุน รวมจำนวน 11 เรื่อง จำแนกเป็น 9 โครงการวิจัยเดี่ยว 1 ชุดโครงการวิจัย และ 1 แผนงานวิจัย ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดคำสำคัญ ได้แก่ “อำเภอเบตง” และ “โครงการเมืองต้นแบบ สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” เป็นคำสืบค้นหลัก

ตารางที่ 1 โครงการวิจัยประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปี (2559-2563)

ลำดับ	ชื่อโครงการวิจัย (ปี)	สาระของการวิจัย (Substantive)			องค์ความรู้ นำไปใช้
		ประเด็นการวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ประโยชน์ในการนำไปใช้	
1	แนวทางการจัดการธุรกิจท่องเที่ยวของกลุ่มผู้ผลิตไม้ดอกเมืองหนาวเบตง จังหวัดยะลา (Damrongkade 2015)	การจัดการธุรกิจท่องเที่ยว	1. ตัวแปรต้น คือ บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยว และศักยภาพการจัดการธุรกิจ 2. ตัวแปรตาม คือ แนวทางการจัดการธุรกิจท่องเที่ยว	แนวทางการบริหารจัดการธุรกิจท่องเที่ยวให้มีประสิทธิภาพ	ด้านการท่องเที่ยว

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อโครงการวิจัย (ปี)	สาระของการวิจัย (Substantive)			องค์ความรู้
		ประเด็นการวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ประโยชน์ในการนำไปใช้	
2	เบตง : กลยุทธ์การสื่อสารท่องเที่ยวภายใต้ภาวะวิกฤตความรุนแรงในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ (Kaewngam & Jongwilaikasaem, 2019)	การสื่อสารท่องเที่ยวภายใต้ภาวะวิกฤต	1. ตัวแปรต้น คือ รูปแบบกลยุทธ์การสื่อสารการท่องเที่ยวภายใต้ภาวะวิกฤตความรุนแรง 2. ตัวแปรตาม คือ จำนวนนักท่องเที่ยว และการรับรู้สถานที่ท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอเบตง	แนวทางในการกำหนดกลยุทธ์การสื่อสารการท่องเที่ยวในพื้นที่ประสบวิกฤตการณ์ความรุนแรง	ด้านการท่องเที่ยว
3	ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ในตำบลเบตง จังหวัดยะลา (Sawaain <i>et al.</i> , 2019)	ความพึงพอใจของนักท่องเที่ยว พฤติกรรมนักท่องเที่ยว การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	1. ตัวแปรต้นส่วน 1 คือ ข้อมูลส่วนบุคคล 2. ตัวแปรต้นส่วน 2 คือ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว 3. ตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจต่อการท่องเที่ยว	ทราบพฤติกรรม ทราบปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวชาวไทย	ด้านการท่องเที่ยว
4	สภาพแวดล้อมภายนอกกับความคาดหวังของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน : กรณีศึกษาอำเภอเบตง จังหวัดยะลา (Waepa, 2017)	ปัจจัยภายนอกกับความคาดหวังของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน	1. ตัวแปรอิสระ 1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดน 2) ปัจจัยภายนอกของธุรกิจการค้าชายแดน 2. ตัวแปรตาม แบ่งออกเป็น 3 ส่วน คือ 1) กำไร 2) ยอดขาย 3) ความยั่งยืนในธุรกิจ	แนวทางดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการธุรกิจการค้าชายแดนอำเภอเบตง	ด้านธุรกิจการค้า
5	การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนากลุ่มผลิตโกโก้ (กาแฟโบราณ) อำเภอเบตง จังหวัดยะลา. (Rungrut <i>et al.</i> , 2017)	ภูมิปัญญาท้องถิ่น การบริหารจัดการธุรกิจการผลิตโกโก้ (กาแฟโบราณ)	1. ตัวแปรต้น คือ นักวิจัย ภาควิชาความร่วมมือ คณะกรรมการและกลุ่มแม่บ้านแปกต่อใน (โกโก้วังเก่า) 2. ตัวแปรตาม คือ ผลกระทบด้านสังคม เศรษฐกิจ การเมือง การปกครอง สิ่งแวดล้อมและนวัตกรรม	แนวทางการจัดการธุรกิจการผลิตโกโก้ (กาแฟโบราณ) แนวทางการส่งเสริมการจัดการธุรกิจภูมิปัญญาท้องถิ่น	ด้านธุรกิจการค้า ภูมิปัญญาท้องถิ่น+ การพัฒนาผลิตภัณฑ์
6	พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซียและศักยภาพในการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ อำเภอเบตง จังหวัดยะลา (Visessung, 2019)	การศึกษา พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวมาเลเซีย ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ลักษณะส่วนบุคคล พฤติกรรม การท่องเที่ยวของชาวมาเลเซีย 2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ทั้ง 4 มิติ คือ ด้านพื้นที่ การจัดการกิจกรรม และด้านองค์กร	แนวทางการจัดการท่องเที่ยวเชิงนิเวศในอำเภอเบตง จังหวัดยะลาให้สอดคล้องกับลักษณะส่วนบุคคลและพฤติกรรม การท่องเที่ยว	ด้านการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
7	การศึกษาทัศนคติของผู้นำชุมชนต่อปัญหาเสพติด กรณีศึกษาตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา (Anusornprasert & Chinfuk, 2020)	การป้องกันและแก้ไขปัญหาเสพติด ทัศนคติของผู้นำชุมชน	1. ตัวแปรต้น ได้แก่ ผู้นำชุมชนและผู้นำศาสนา 2. ตัวแปรตาม ได้แก่ แนวทางการแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่ ตำบลยะรม อำเภอเบตง จังหวัดยะลา	ข้อมูลพื้นฐานในการเตรียมความพร้อมของผู้นำท้องถิ่น ผู้นำด้านศาสนา ในการหาแนวทางแก้ไขปัญหาเสพติดในพื้นที่	ด้านปัญหาเสพติด

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ลำดับ	ชื่อโครงการวิจัย (ปี)	สาระของการวิจัย (Substantive)				องค์ความรู้
		ประเด็นการวิจัย	ตัวแปรที่ศึกษา	ประโยชน์ในการนำไปใช้		
8	การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชาจากฝักน้ำเบตง (Tayeh, 2018)	เพิ่มมูลค่าของวัตถุดิบ การพัฒนาผลิตภัณฑ์	1. ตัวแปรต้น คือ วิธีพื้นฐาน 4 วิธี ของการผลิตชาจากฝักน้ำเบตง 2. ตัวแปรตาม คือ วิธีที่ให้คุณภาพชาที่ดีที่สุดจากฝักน้ำเบตง	แนวทางการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชาจากฝักเบตง	ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์	
9	ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเบตงให้เป็นเมืองท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (Jussapalo et al., 2018)	-การพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองท่องเที่ยวที่ยั่งยืน -ห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว -กลไกความร่วมมือพัฒนาเมืองเบตงเป็นเมืองท่องเที่ยวเต็มรูปแบบ	ปัจจัยนำเข้าศึกษา -การศึกษาท่องเที่ยวครบวงจร การสำรวจ การพัฒนาห่วงโซ่คุณค่าการท่องเที่ยว เส้นทาง โปรแกรมท่องเที่ยว การตลาดท่องเที่ยว ประเมินผลการท่องเที่ยว พัฒนาโลกและเครือข่าย การท่องเที่ยว การสังเคราะห์ข้อมูลด้านยุทธศาสตร์การท่องเที่ยว	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจร	ด้านการกระบวนการพัฒนาการท่องเที่ยว วงจร	
10	ชุดโครงการวิจัย การจัดการสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองเบตง (Leelakriangsak et al., 2019)	-การจัดการสิ่งแวดล้อม -การจัดการขยะ -การจัดการน้ำและน้ำเสีย	ปัจจัยนำเข้า -ปัญหาสิ่งแวดล้อมอำเภอเบตง -ขยะมูลฝอย -น้ำและน้ำเสีย	แผนจัดการสิ่งแวดล้อมแบบบูรณาการ	การจัดการสิ่งแวดล้อม -ขยะมูลฝอย -น้ำและน้ำเสีย	
11	แผนงานการขับเคลื่อนงานวิจัยการท่องเที่ยวโดยชุมชน 3 จังหวัด ชายแดนใต้ : พื้นที่นำร่อง อำเภอเบตง จังหวัดยะลา (Tungseng et al., 2020)	-การบริหารจัดการการท่องเที่ยว -การยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน -การขับเคลื่อนงานวิจัยโดยชุมชน	ปัจจัยนำเข้า -การท่องเที่ยวโดยชุมชน -ผลิตภัณฑ์ชุมชน	แนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวครบวงจร	ด้านการบริหารจัดการ จัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน +ด้านการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชน	

ที่มา : การสังเคราะห์ข้อมูลโดยคณะวิจัย

ผลการศึกษาแสดงให้เห็นภาพรวมว่าเมืองค์ความรู้หลักอยู่ 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการท่องเที่ยว ด้านธุรกิจการค้า ด้านปัญหาสุขภาพเสพติด ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ และด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม

3. องค์ความรู้การพัฒนาเมืองต้นแบบเบตงเพื่อความยั่งยืน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในส่วนนี้ ผู้วิจัยนำผลการสังเคราะห์จากส่วนที่ 1 และ 2 เพื่อระบุช่องว่างขององค์ความรู้ (Gap of knowledge) ที่เกี่ยวข้องกับพื้นที่ โดยใช้ประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์มาสังเคราะห์ ดังนี้

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 1 เสริมสร้างพัฒนาคุณภาพชีวิต และส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจเมืองเบตงอย่างยั่งยืน

- กลยุทธ์**
1. ส่งเสริมการดำรงชีวิตโดยใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง
 2. เสริมสร้างอาชีพเสริมเพื่อเพิ่มรายได้ให้กับท้องถิ่น
 3. ส่งเสริมการอนุรักษ์ทรัพยากรทางธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4. เสริมสร้างการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์และโอกาสทางการศึกษาให้เหมาะสมกับบริบททางสังคมของเมืองเบตง
5. ส่งเสริมการพัฒนาาระบบความมั่นคงและรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของชาวเมืองเบตง
6. สร้างเครือข่ายเชื่อมโยง ผู้ผลิต ผู้ประกอบการ และผู้บริโภค สินค้าทางการเกษตร
7. สร้างเสริมและสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์และเชิงวัฒนธรรม ในเขตเมืองเบตง
8. สนับสนุนและส่งเสริมการลงทุนด้านการท่องเที่ยวและกีฬา การบริการ การเกษตร และอุตสาหกรรม
9. ส่งเสริมและพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการด้านสุขภาพ
10. ส่งเสริมการค้าชายแดนไทยมาเลเซีย
11. ส่งเสริมการประกอบธุรกิจด้านอาหารท้องถิ่น
12. สร้างความเชื่อมั่นและมาตรการจูงใจต่อการลงทุนในเมืองเบตง
13. การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเบตง (สินค้าพรีเมียม) ด้วยนวัตกรรม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 เร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

- กลยุทธ์**
1. เร่งรัดการดำเนินงานก่อสร้างสนามบินเมืองเบตง ตามมาตรฐานสากล
 2. เร่งรัดการพัฒนาเครือข่ายโทรคมนาคม และเส้นทางการคมนาคมสายใหม่ เพื่อมุ่งสู่เบตง
 3. เร่งรัดผลักดันการปรับปรุงผังเมืองเบตงเพื่อรองรับการเป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน
 4. ปรับปรุงระบบสาธารณูปโภคของเมืองเบตง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับภัยธรรมชาติ

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากลไกระบบบริหารจัดการเพื่อส่งเสริมการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนของอำเภอเบตง

- กลยุทธ์**
1. เสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันระหว่างภาครัฐกับประชาชน ในเรื่องยุทธศาสตร์และแนวทางการพัฒนา
 2. เร่งรัดขับเคลื่อนการนำยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเบตงไปสู่การปฏิบัติให้เป็นรูปธรรมและมีธรรมาภิบาล
 3. เร่งรัดปรับปรุงกระบวนการการทำงานอย่างบูรณาการในรูปแบบประจํารัฐ
 4. เสริมสร้างศักยภาพบุคลากรของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการบริหารเพื่อการพัฒนาเมืองเบตง
 5. สนับสนุนประชาชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาพลังงานที่มีเสถียรภาพ เพื่อการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืน

ตารางที่ 2 ตรวจสอบความครบถ้วนขององค์ความรู้ทั้ง 5 ด้านจากงานวิจัยประเด็นพื้นที่อำเภอเบตง ในรอบ 5 ปี

องค์ความรู้จากงานวิจัย ประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่ อำเภอเบตง	ยุทธศาสตร์ที่ 1													ยุทธศาสตร์ที่ 2				ยุทธศาสตร์ที่ 3				
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	1	2	3	4	5
ด้านการท่องเที่ยว	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/
แนวทางการจัดการธุรกิจ ท่องเที่ยวของกลุ่มผู้ผลิตไม้ ดอก	/	/	/			/	/	/														
เบตง: กลยุทธ์การสื่อสาร ท่องเที่ยวภายใต้ภาวะวิกฤต						/	/	/				/										
ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจ ของนักท่องเที่ยวชาวไทย			/				/	/														
พฤติกรรมนักท่องเที่ยวชาว มาเลเซียและศักยภาพ			/				/	/														
ยุทธศาสตร์การพัฒนาเมืองเบ ตง	/	/	/	/	/		/	/	/		/	/			/			/	/	/	/	
แผนงานวิจัย การขับเคลื่อน งานวิจัยการท่องเที่ยว	/	/	/	/		/	/	/	/		/											
ด้านธุรกิจการค้า	/	/				/		/	/		/	/										
สภาพแวดล้อมภายนอกกับ ความคาดหวัง										/		/										

ตารางที่ 2 (ต่อ)

องค์ความรู้จากงานวิจัย ประเด็นเกี่ยวกับพื้นที่ อำเภอเบตง	ยุทธศาสตร์ที่ 1													ยุทธศาสตร์ที่ 2				ยุทธศาสตร์ที่ 3					
	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	1	2	3	4	1	2	3	4	5	
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา กลุ่มโกปี่	/	/				/			/				/										
ด้านปัญหาเสถียร					/																		
การศึกษาทัศนะของผู้นำ ชุมชนต่อปัญหาเสถียร ๆ					/																		
ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์	/	/	/	/		/	/	/	/		/		/										
การวิจัยเชิงปฏิบัติการ แบบมีส่วนร่วมเพื่อพัฒนา กลุ่มโกปี่	/	/				/		/	/				/										
การพัฒนาผลิตภัณฑ์ชา จากฝักน้ำเบตง	/	/				/		/	/				/										
แผนงานการขับเคลื่อน งานวิจัยการท่องเที่ยวโดย ชุมชนฯ	/	/	/	/		/	/	/	/			/											
ด้านการจัดการ สิ่งแวดล้อม			/															/	/	/	/	/	/
ชุดโครงการวิจัย การ จัดการสิ่งแวดล้อมฯ			/															/	/	/	/	/	/
ภาพรวม 5 ด้าน	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/	/

ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมองค์ความรู้ทั้ง 5 ด้าน ต่อกรอบทิศทางการพัฒนาเป็นเมืองต้นแบบของอำเภอเบตง ในประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์ ตอบโจทย์ได้ครอบคลุมทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ โดยองค์ความรู้ แต่ละด้านจะสอดคล้องกับกลยุทธ์ในแต่ละยุทธศาสตร์แตกต่างกันไป และเมื่อพิจารณาหลักในรายละเอียด องค์ความรู้ที่ปรากฏต่อประเด็นยุทธศาสตร์และกลยุทธ์จะพบช่องว่างขององค์ความรู้ที่รอเติมเต็มในส่วนที่ขาด และขยายเพิ่ม ในส่วนที่เป็นหัวใจสำคัญของการพัฒนาอำเภอเบตงให้เป็นเมืองต้นแบบการพึ่งพาตนเองอย่างยั่งยืนในอีกหลายมิติ โดยเฉพาะ ในด้านการท่องเที่ยว ซึ่งจากจำนวนงานวิจัยที่ได้ศึกษามีมากกว่าด้านอื่นๆ อีกทั้งรัฐบาลช่วยเหลืองบประมาณในด้านการ สนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวอย่างมาก ควรมีการยกระดับการประชาสัมพันธ์ อีกทั้งการพัฒนาผลิตภัณฑ์และ ศาสตร์ด้านการบริหารในพื้นที่ที่มีความจำเป็น เพื่อสนับสนุนกิจกรรมหลักของพื้นที่ ซึ่งตรงกับวัตถุประสงค์ที่รัฐบาลต้องการให้ เมืองเบตงเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยว ซึ่งสอดคล้องกับโครงการเมืองต้นแบบ “สามเหลี่ยม มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน”

ตอนที่ 2 นำเสนอผลการวิจัยเพื่อสนับสนุนการจัดตั้งศูนย์การศึกษาวิจัยและนวัตกรรมบริการ โดยแบ่งประเด็นได้ดังนี้

- **ประเด็นศูนย์บริการองค์ความรู้แบบบูรณาการ**

ด้วยมีองค์ความรู้หลากหลายซึ่งปรากฏในพื้นที่จากผลการศึกษาค้นคว้า ทำให้เห็นถึงความจำเป็นและ เหมาะสมในการจัดให้มีหน่วยงาน หรือศูนย์รวบรวมและบริการวิชาการโดยเฉพาะในพื้นที่ เพราะนอกจากองค์ความรู้พื้นฐานที่ ต้องจัดการศึกษาและรวบรวมอย่างมีระบบแล้ว การจัดการระบบองค์ความรู้ด้วยการบริหารจัดการในระดับที่สูงขึ้นจะทำให้ การนำไปใช้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

- **ประเด็นช่องว่างองค์ความรู้** เมื่อพิจารณาประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์ พบว่า

1. องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวแม้จะมีกระจายเกือบทุกยุทธศาสตร์แต่ยังขาดความลึกและละเอียดรอบด้าน เช่น ข้อมูลเชิงลึกการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การศึกษาเพื่อจัดทำฐานข้อมูลเชิงลึกด้านการท่องเที่ยว

2. องค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ยังเปิดกว้างสำหรับอำเภอเบตง และตอบโจทย์ให้เกิดอัตลักษณ์ เชิงพานิชย์ จึงเป็นโอกาสสำคัญที่ควรขยายและต่อยอดอย่างเป็นรูปธรรม

3. ศาสตร์ด้านบริหารจัดการอย่างบูรณาการในพื้นที่ยังขาด สะท้อนความครอบคลุมขององค์ความรู้ที่มีกับ ยุทธศาสตร์ที่ 3 จึงต้องเร่งรัดให้เกิดขึ้น เช่น แนวทางพัฒนาและบริหารจัดการชุมชน ทั้งด้านเงินทุน คน และทรัพยากร แวดล้อม ซึ่งประเด็นองค์ความรู้เหล่านี้ยังขาดการศึกษาและพัฒนาในพื้นที่ โดยหากมีการจัดตั้งศูนย์การศึกษาวิจัยและ นวัตกรรมบริการในอนาคต เห็นควรจะต้องนำเสนอเป็นประเด็นพิเศษในการพิจารณาศึกษาเพิ่มเติม เพื่อนำไปสู่การพัฒนา ต่อ ยอดในพื้นที่ได้อีกหลากหลายมิติ

อภิปรายผลการวิจัย

1. ภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง จากการสังเคราะห์งานวิจัย และผลการดำเนินงาน ของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) พบว่า องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวมีสภาพและแนวโน้มมากที่สุด ซึ่งจากการสังเกตของทีมนักวิจัยเห็นว่าเมืองเบตงเป็นเมืองปิด ยังมีพื้นที่ด้านการท่องเที่ยวอีกมาก ทั้งที่เป็นการท่องเที่ยว ในเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวทางศิลปวิทยาการ การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ และการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ซึ่งรัฐบาล ต้องการที่จะนำเสนอให้แก่สาธารณชนโดยการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบต่างๆ และตรงกับกรอบหลักการรวมของโครงการเมือง ต้นแบบ “สามเหลี่ยมมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน” (ปี 2560 – 2563) ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่าผู้ให้ทุนสนับสนุนการวิจัย ให้ความสำคัญและ ตอบรับนโยบายภาครัฐ ซึ่งการศึกษาของ Comejina (2019) ให้ความสำคัญในส่วนของมิติองค์ความรู้ที่หลากหลายซึ่งปรากฏใน พื้นที่ การจัดให้มีศูนย์รวบรวมและบริการวิชาการโดยเฉพาะ นอกจากองค์ความรู้พื้นฐานที่ต้องจัดการศึกษาและรวบรวมอย่างมี ระบบ การจัดระบบองค์ความรู้ด้วยการบริหารจัดการในระดับที่สูงขึ้นจะทำให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นด้วย

2. ผลการวิจัยสำรวจภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง เพื่อสนับสนุนโครงการจัดตั้ง ศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมบริการฯ ทำให้เห็นภาพรวมขององค์ความรู้ทั้ง 5 ด้านเกี่ยวกับพื้นที่อำเภอเบตงว่า ต้องประกอบด้วยหลากหลายขององค์ความรู้ในทุกด้านและการตอบสนองความต้องการของภาครัฐ ซึ่ง Pujinda (2013) กล่าวว่าเมืองต้นแบบต้องตอบสนองต่อนโยบายของรัฐ และ ทำหน้าที่แสดงบทบาทที่นำทิศทางการพัฒนาพื้นที่ได้อย่างชัดเจน และช่วยแก้ไขปัญหาพื้นที่อย่างเป็นรูปธรรม และ Kaewyai (2016) กล่าวว่าศูนย์การศึกษาและวิจัยควรมีข้อมูลสารสนเทศ ของแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายในชุมชนครบถ้วน และสามารถเชื่อมโยงมิติของความยั่งยืน 3 มิติ ได้แก่ มิติเชิงเศรษฐกิจ (Economic) มิติเชิงสิ่งแวดล้อม (Ecology) และมิติเชิงสังคม (Social) ให้เกิดกับชุมชนท้องถิ่น โดยโครงการจัดตั้งศูนย์การ ศึกษาวิจัยและนวัตกรรมบริการฯ ควรมีองค์ประกอบภายในดังนี้ 1) เป็นศูนย์บริการองค์ความรู้แบบบูรณาการ ได้แก่ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว องค์ความรู้ด้านการ พัฒนาการเกษตรและสมุนไพรท้องถิ่นเชิงพาณิชย์ 2) เป็นศูนย์รวบรวมประวัติศาสตร์และภูมิหลังของพรรคคอมมิวนิสต์ มาลายา และ 3) เป็นศูนย์บริหารจัดการชุมชนแบบครบวงจร ทั้งด้านเงินทุน คน และทรัพยากรแวดล้อม ซึ่งตรงกับ วัตถุประสงค์ของศูนย์ศึกษาการพัฒนาอันเนื่องมาจากพระราชดำริประกอบด้วย 1) ทำการศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย เพื่อ แสวงหาแนวทางและวิธีการพัฒนาทางด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสม 2) การแลกเปลี่ยนสื่อสารระหว่างนักวิชาการ นักปฏิบัติ และ ประชาชน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในพื้นที่จริง 3) การพัฒนาแบบผสมผสาน ซึ่งต้องให้ครอบคลุมทั้งด้าน คน เงิน และ สภาพแวดล้อม 4) การประสานงานระหว่างส่วนราชการต่อเอื้อต่อการพัฒนาพื้นที่ และ 5) เป็นศูนย์บริการแบบเบ็ดเสร็จ (One stop service) (Office of Royal Development Projects Board, n.d.)

สรุปผลการวิจัย

ผลการดำเนินงานของโครงการพัฒนาในพื้นที่ ในรอบ 5 ปีที่ผ่านมา (2559-2563) โดยทำการศึกษางานวิจัยและ ประเด็นที่เกี่ยวข้องจำนวน 11 เรื่อง ซึ่งมีองค์ความรู้หลักอยู่ 5 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการท่องเที่ยว 2) ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 3) ด้านธุรกิจการค้า 4) ด้านปัญหาสุขภาพจิต และ 5) ด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม ในส่วนภูมิทัศน์องค์ความรู้จากงานวิจัยพบว่า องค์ความรู้ด้านการท่องเที่ยวมีมากที่สุด 6 งานวิจัย รองลงมาเป็นองค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ 3 งานวิจัย องค์ความรู้ ด้านธุรกิจการค้า 2 งานวิจัย และองค์ความรู้ด้านปัญหาสุขภาพจิตและด้านการจัดการสิ่งแวดล้อมอย่างละ 1 งานวิจัย โดย กรอบทิศทางการพัฒนาให้เป็นเมืองต้นแบบของอำเภอเบตงในประเด็นยุทธศาสตร์ 3 ประเด็น รวมกลยุทธ์ทั้งหมด 22 กลยุทธ์ ได้ตอบโจทย์ครอบคลุมทั้ง 3 ยุทธศาสตร์ โดยองค์ความรู้แต่ละด้านจะสอดคล้องกับกลยุทธ์ในแต่ละยุทธศาสตร์ แตกต่างกันไป

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1. จากผลการวิจัยพบว่า ภูมิทัศน์องค์ความรู้ด้านการพัฒนาเมืองต้นแบบอำเภอเบตง ด้านการท่องเที่ยวมีสภาพและแนวโน้มมากที่สุด ดังนั้นควรที่จะมีการสนับสนุนโครงการวิจัยหรือโครงการที่อยู่ในรูปแบบการพัฒนาการท่องเที่ยวในพื้นที่ให้มีความโดดเด่นในทุกด้าน รวมถึงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในพื้นที่ได้แก่ ถนน สถานที่รองรับการบริการด้านการท่องเที่ยว เช่น ที่จอดรถ สนามบิน ห้องละหมาด และสุขา เพื่อการบริการแก่นักท่องเที่ยว

2. จากผลการวิจัยพบว่า การสนับสนุนโครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมการบริการฯ ทำให้เห็นภาพรวมขององค์ความรู้ทั้ง 5 ด้านที่ต้องประกอบด้วยความหลากหลายขององค์ความรู้ในทุกด้านและการตอบสนองความต้องการของภาครัฐ ดังนั้นโครงการวิจัยหรือโครงการที่อยู่ในรูปแบบการพัฒนาพื้นที่ต้องลงลึกถึงชุมชนในแต่ละเขตพื้นที่ของอำเภอเบตงอย่างเพียงพอ และอาจลงถึงหมู่บ้านในแต่ละพื้นที่ด้วย ผ่านความช่วยเหลือของหน่วยงานภาครัฐ ซึ่งอยู่ในแต่ละตำบล

3. จากผลการวิจัยพบว่า โครงการจัดตั้งศูนย์การศึกษาวิจัยและนวัตกรรมการบริการฯ ควรมีองค์ประกอบภายในทั้ง 3 องค์ประกอบได้แก่ 1) องค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์ องค์ความรู้ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยว องค์ความรู้ด้านการพัฒนาการเกษตรและสมุนไพรท้องถิ่นเชิงพาณิชย์ 2) เป็นศูนย์รวบรวมประวัติศาสตร์และภูมิหลังของพรรคคอมมิวนิสต์มาลายา และ 3) เป็นศูนย์บริหารจัดการชุมชนแบบครบวงจร ทั้งด้านเงินทุน คน และทรัพยากรแวดล้อม ดังนั้นการเก็บข้อมูลในทุกด้าน จะแสดงถึงศักยภาพและความโดดเด่น ซึ่งเป็นเจ้าของพื้นที่ของศูนย์การศึกษาวิจัยและนวัตกรรมการบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏยะลา และทุกโครงการควรได้รับความเห็นชอบและการสนับสนุนจากแหล่งทุนด้านการวิจัยจากภาครัฐ เพื่อเป็นแหล่งเก็บรวบรวมข้อมูลที่สำคัญในพื้นที่ และนำสู่การพัฒนาทรัพยากรที่มีอยู่ในอำเภอเบตง ให้กลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเรียนรู้ที่สำคัญในระดับชาติและนานาชาติต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาขององค์ความรู้ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์โดยเฉพาะผลิตภัณฑ์ที่เป็นต้นตำหรับของพื้นที่ ได้แก่ โกโก้ เฉาก๊วย ผลิตภัณฑ์จากปลาจิ้น ผักน้ำ และทุเรียนชนิดต่าง ๆ เพิ่มเติมเพื่อความเทียบพร้อมด้านข้อมูลของศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมการบริการ

2. ควรมีการศึกษาขององค์ความรู้ด้านการพัฒนาอุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวโดยให้มีส่วนเกี่ยวข้องกับแหล่งท่องเที่ยวในพื้นที่เช่น สกายวอล์คทะเลหมอกอัยเยอร์เวง บ่อน้ำร้อนนากอ สวนดอกไม้เบตง และป่าสาบาปลา เพิ่มมากขึ้นเพื่อความเทียบพร้อมด้านข้อมูลของศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมการบริการ

3. ควรมีการศึกษาขององค์ความรู้ด้านการพัฒนาการเกษตรและสมุนไพรท้องถิ่นเชิงพาณิชย์ เช่น พืชสมุนไพรจากเถือกเขาเบตง เพิ่มมากขึ้นเพื่อความเทียบพร้อมด้านข้อมูลของศูนย์การศึกษา วิจัยและนวัตกรรมการบริการ

เอกสารอ้างอิง

- Anusornprasert, Y. & Chinfuk, N. (2020). A study of community leaders opinion on drug problems: A case study of Yarom Subdistrict, Betong District, Yala Province. *The 11th Hatyai National and International Conference*, July 17, 2020. Songkhla: Hatyai University. (in Thai)
- Comejina, P. (2019). *Information system for smart city in Muangkaen Pattana Municipality Area Chiangmai*. Bangkok: National Research Council of Thailand (NRCT). (in Thai)
- Cooper, H. (2007). *Evaluating and interpreting research syntheses in adult learning and literacy*. Cambridge MA: National Center for the Study of Adult learning and Literacy.
- Damrongkade, J. (2015). *Approaches for tourism business management of the Betong temperate zone flower production group in Yala Province (2nd Ed.)*. Nonthaburi: The Office of the University Press Sukhothai Thammathirat Open University. (in Thai)
- Gilson, L. (2014). *Qualitative research synthesis for health policy analysis: what does it entail and what does it offer?*. *Health Policy and Planning* 2014, 29, iii1-iii5.

- Isranews Agency, (2016). *The Betong model project "Triangle model for security, prosperity, and sustainability"*[Online]. Retrieved October 27, 2020, from: <https://www.isranews.org/thaireform-other-news/50562-3041059>. (in Thai)
- Jussapalo, C. Urairat, Y. Prommai, P. Jussapalo, S. Noisangiam, N. & Boonrasamee, B. (2018). *Development strategy the city of Betong for sustainable tourism*. Bangkok: The Thailand Research Fund. (in Thai)
- Kaewngam, K. & Jongwilaikasaem, W. (2019). Betong: Strategies of the tourism communication under the violence crisis in the Three Southern Border Provinces. *Journal of Communication Arts*, 37(3), 40-50. (in Thai)
- Kaewyai, N. (2016). Learning Resources Center: The sustainable development of higher education institution. *Southeast Bangkok Journal*, 2(2). (in Thai)
- Leelakriangsak, M. Kadikampaiboon, P. Chantasuban, T. Jariyaboon, R. Khunjan, U. Thongroi, P. Mahathanaphithak, P. Rungwichaniwat, C. Mookmontri, T. & Jariyaboon, T. (2019). *Environmental management for accommodating the growth of Betong Municipality*. Bangkok: National Research Council of Thailand (NRCT). (in Thai)
- Girum, T. (2018). Driving the faculty of business administration and information technology to culture organization through knowledge management Thailand 4.0. *Knowledge management through the driven of Thailand 4.0. Rajamangala University of Technology Isan*. 94-103. (in Thai)
- Natakankitkul, S., Sirisawad, T. & Keawtip, S. (2010). *The study for the establishment of the NRCT Lanna Research Network Center*. National Research Council of Thailand (NRCT).
- Office of Royal Development Projects Board. (n.d.). *Royal development research center: Integrated management*. [Online]. Retrieved April 24, 2022, from: <http://km.rdpb.go.th/Knowledge/View/81>. (in Thai)
- Pujinda, p. (2013). Urban planning and urban development. *Journal of Environmental Design*, 3(1), 21-43. (in Thai)
- Rungrut, S. Maso, Z. Udomlamun, S. Salah, N. Salah, M. & Mintrasak, N. (2018). *The participatory action research for the development of Kopi manufacturer (ancient coffee), Betong District, Yala Province*. Bangkok: Thailand Science Research and Innovation. (in Thai)
- Sawaain, R. Wilairat, W. & Mad-adam, S. (2019). Factors affecting Thai tourists satisfaction to ecotourism in Betong, Yala. *The 9th SCT Conference*, February 22, 2019. Nakhon Si Thammarat: Southern College of Technology. (in Thai)
- Sitawan. (2011). Research Synthesis Process. [Online]. Retrieved April 20, 2022, from: http://sitawan112.blogspot.com/2011/04/blog-post_7910.html
- Southernreports. (2019). *Industrial development for model cities under the slogan "Stable, Affluent and Sustainable Triangle"* [Online]. Retrieved October 27, 2020, from: <https://www.southernreports.org/2019/02/23/361594>. (in Thai)
- Suttikan, M. Phongkraphan, N. Waranantakul, W. Yutika, S. & Uden, M. (2021). *Research for exploring the knowledge landscape in the development of the Betong model to support the establishment of the Center for Education, Research and Service Innovation for The Security, Prosperity and Sustainability of the Southern Border Economic Triangle Prototype City*. Yala: Yala Rajabhat University. (in Thai)
- Tayeh, N. (2018). *The development of tea product from Betong Watercress*. Yala: Yala Rajabhat University. (in Thai)

- Tungseng, T. Chaiyakot, P. & Suwanvong, D. (2020). The driving for community-based tourism research in 3 Southern Border Provinces: Betong District, Yala Province. *JCDLQ Journal*, 9(2), 183-193. (in Thai)
- Visessung, S. (2019). *Behaviours of Malaysian tourists and potentials of ecotourism in Betong District, Yala Province*. Master of Public Administration Degree in Public and Private Management. Hatyai University. (in Thai)
- Waepa, W. (2017). *The external environment and the Border Trade Entrepreneurs' Expectations: A case study of Betong, Yala*. Master of Business Administration. Yala Rajabhat University. (in Thai)